

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาสื่อพื้นบ้าน "ละครเสภาขุนช้างขุนแผน" นั้น ผู้วิจัยใช้กรรมวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ซึ่งได้กำหนดวิธีการศึกษาเป็น 2 วิธี คือ

1. การรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Documentary research)

1.1 เอกสารปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ บทละครเสภาขุนช้างขุนแผน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมไว้ มี 5 ตอนคือ ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้างได้นางแก้วกิริยา ปลายแก้วได้เป็นขุนแผน ขุนช้างได้นางวันทอง นางสร้อยฟ้าศรีมาลาลุยไฟ ขุนแผนพานางวันทองหนี และ จระเข้เถรขวาด

1.2 เอกสารทุติยภูมิ (Secondary Source) ได้แก่ เอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Research)

การศึกษาภาคสนาม ใช้กรรมวิธีการสัมภาษณ์ (Interview) และ การสังเกต (Observation)

2.1 การสัมภาษณ์แบบลึก (Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดคำถามแบบเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ถูกสัมภาษณ์มากที่สุด

2.2 การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยใช้เวลาการเก็บข้อมูลทั้งหมด 5 ครั้ง คือ เข้าชมการแสดงละครเสภาจากโรงละครแห่งชาติ และkursua ตั้งแต่เดือนเมษายน จนถึงเดือนสิงหาคม 2537

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่องสื่อพื้นบ้านละครเสภาขุนช้างขุนแผน ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

- กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญโดยตรง คือ อาจารย์ปัญญา นิตยสุวรรณ และ

อาจารย์ฐิติมา วิทยาวงศ์รุจิ

- กลุ่มผู้ชมการแสดงทั้งหมด 10 คน ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 16 - 70 ปี ได้แก่ นางจรรณี ศรีสวัสดิ์ นางนวรรณ์ ศรีสวัสดิ์ นายบุญช่วย ฅ พัทลุง นางสาววรรณกร แซ่เอี้ยว นายกิติกร พรหมา นางสาวนัสสุดา จิตรภาวี นางอาไพ สุวรรณประดับ นายชม แจ่มจรัส นายลาพงษ์ สิทธิพันธุ์ นางสาวนงลักษณ์ แก้วสีทอง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร บทละครเสภาขุนช้างขุนแผน ทั้งหมด 5 ตอน

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกตและสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้รายละเอียดความจริงมากที่สุด เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้คือ แถบบันทึกเสียง ซึ่งข้อมูลที่ได้นั้นเป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของสื่อที่บ้านละครเสภาขุนช้างขุนแผน

5. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยนั้น ประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ 1. การเก็บข้อมูลจากตัวบทละครเสภาขุนช้างขุนแผน ทั้ง 5 ตอน 2. การเข้าร่วมชมการแสดงละครเสภาขุนช้างขุนแผนทั้ง 5 ตอน ในช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม 2537 ณ โรงละครแห่งชาติ และ cursa นอกจากนี้แล้วมีการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้ชมการแสดงไปพร้อมกันด้วย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่มาวิเคราะห์นั้น คือ การวิเคราะห์เนื้อหาของบทละครเสภาขุนช้างขุนแผน ทั้ง 5 ตอน ผนวกกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สำหรับประเด็นในการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็น เพื่อตอบคำถามหลักตามสมมติฐาน คือ วิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ในด้านความบันเทิง การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน และการถ่ายทอดค่านิยมความเชื่อ แนวทางการประพฤติปฏิบัติไปสู่บุคคลรุ่นต่อไป